

מדינת ישראל
הכנסת

ר.ט.

ת"ר וטו קול 'מס' 54/ד
מישיבת ועדת הכספים, שנחקימה ביום ג'
מז' בע"ט חט"ו (8.2.55) בטעה 8.30

נוכחים:

- י. גורי - היו"ר
- ק. לוז
- ט. דיין
- א.מ. גניחובסקי
- י. פורדר
- י. בדר
- ח. למדן
- ט. בז'רנו
- א. סטופ
- ז. טפר
- א. הרצפלד
- ח. רובין

מוזמנים:

- מר פ. ספיר - מנהל מטרה האוצר
- מר גליקמן - מנהל מטרה המסחר והתעשייה
- מר ה. דן - מנהל חברת הטילומים

ט. בזק - מזכיר הועדה.

סדר-היום:

- א. טענות
- ב. המסך הדיון בענין הטילומים

= = = =

היו"ר י. גורי: אני מותח את הישיבה.

ברצוני להביא לידיעת הוועדה את תשובת הר האוצר
בשאלת החלפת סטרי כסף יטנים. הוא מאשר את קבלת מכתבנו, וכותב כי
ידועים לו מקרים דומים, ואם החוק מרשה זאת, הוא לא יתנגד להחלפת
הסטרי כסף יטנים בסכומים קטנים. אולם הפרוצדורה היא, שבכל מקרה יש
לענות לשר האוצר באופן יטיר, ולא לוועדת הכספים.

ברצוני להביא לידיעת הוועדה את מכתב מזכיר הכנסת,
בקשר לבקשתו בקשר לאס רות קבלת פרוטוקולים של ועדה צבורית תוך כדי
עבודתה לוועדה פרלמנטרית. דעתו של היו"ר הכנסת היא, כי היות והוועדה
הצבורית הנדונה מונחה על-ידי הממשלה, צריכה בקשת ועדת הכספים להיות
מופנית אליה ועליה להחליט. אין סעיף בתקנון הכנסת המטיל חובה בענין זה.

י. בדר: אין זה נכון כי אין בתקנון סעיף בקשר לזה.
ועדה צבורית אשר נתמנתה על-ידי הממשלה אינה מוסד, אלא
רק חלק של המנגנון, שר מסויים אחראי בעדה, והממשלה חייבת לספק
לכנסת ולוועדת הכספים כל אינסורמציה, מלבד אינסורמציה טודית. אני מאד
מתפלל על תוצאת המזכירות כשם היו"ר, שהוא גם לא מדוייקת מבחינת
זכויות הכנסת. הייתי מצפה מיו"ר הכנסת יתר עירנות לזכויות הכנסת.

היו"ר י. גורי: עוד נשוב לשאלה זו, וגם לנושא הראשון. לאחר עיון
בחוק ראיתי כי כיום אין לשר האוצר סמכות להחליט,
והשאלה היא, אם אנו ממליצים על תיקון החוק. אולם גם זה עולה נשוב.
אנו עוברים עתה להמשך הדיון בענין הטילומים.

המשך הדיון בענין הטילומים

ק. לוז: ברצוני לשאול, אם מטרדי הממשלה באים בקשר יטיר עם
חברת הטילומים, או באמצעות שר האוצר. האם היו מקרים
בהם רצו מטרדי ממ לה שונות להזמין סחורות מסויימות והצעותיהם לא
אושרו על-ידי האוצר?

היו"ר י. גורי: בעקבות טקירתו של מר הלל דן בישיבה שעברה,
הועבר הפרוטוקול למטרד המסחר והתעשייה, ואני
מבקש את מר גליקמן להעיר את הערותיו.

מר גליקמן: ברצוני להודות לוועדת הכספים על ההזדמנות שנחנה
למטרדנו לענות על הבקורת הבלתי צודקת, וכמדה ידועה
גם בלתי הוגנת אשר הוטמעה כאן על-ידי מר הלל דן. למעשה החכוונתי
להצטמצם רק בהערות הנוגעות למטרדנו, אולם לאחר שקראתי בפרוטוקול כי מר
הלל דן טילב את מטרדנו באופן יטיר עם חוגי המסחר בארץ, אומר כמה מלים
גם על החוג הזה.

ראית ברצוני לציין, כי אותו חוג המסחר עזר הרבה גם
במוסדות שכיום עומד בראשם מר הלל דן, ואותו חוג אשר מר הלל דן כה מתמרמר
נגדו ומבקר אותו, רכש מניות רבות של חברת האם של "סולל בונה", הרבה
סטרו של "סולל בונה" מסקים ועוד ועוד, ולמעשה אותו חוג מלא למני
30 נה את התפקיד של תקציב הפיתוח במדינה.

אשר לעצם הענין, הרי מר דן אומר בתחילת דבריו,
כי למרות כל הפניות לחוגי המסחר לא קבלו אפילו אדם אחד מחוגים אלה
לעבודה בחברת הטילומים. הייתי רוצה לשמוע ממר הלל דן באופן מדוייק
לאיזה מוסדות ולאיזה מטרדים מהחוגים האלה הוא פנה ולא נענה. האם פנה
ללשכות המסחר, המייצגות את החוג הזה? האם פנה ל"התאחדות בעלי התעשייה"?
האם פנה לאגודת הסוכנים, שהיה להם נסיון רב ומכירים את החוק הגרמני?
האם פנה לכל אלה? - עד כמה ידוע לי, לא פנה. הוא פנה למרטנים,
ליחידים, והם נענו. יוסף פקר הוא אחד מהחוג הזה, והוא נענה ועשה עבודה

יפה וחשובה. יטנט גם אחרים - סטרנברג, קרקובר ועוד. ואם כך, כיצד אפשר לבוא ולומר כי אף אחד לא נענה. האם היו מרכזים למטרות הללו? ידוע יפה כי מר הלל דן הקים הנהלה ולקח פקידות, מכלי לטאול אף אחד. הוא העביר אותם מהמוסדות שהוא עומד בראשם וכך נוצרה הפקידות של החברה. האם הוא היה מעוניין לקבל אנשים מהחוג המסחרי בעמדות מפתח? כשקבלו אדם אחד לעמדה חשובה, הרי ידוע יפה מאד מה הם הקטנים. נגדמו לו והמכילים שהומו על דרכו (גוסקובסקי).

לא נכון כל מה שנאמר כאן. על מטרד המסחר והתעשייה, כאילו הוא מחבל בטילומים, או מתנגד לחברת הטילומים. נכון שיטנט חלוקי דעות, ינסו וכוחים רבים בענין זה, אבל אי אפשר לבוא ולומר, שמטרד המסחר והתעשייה מחבל בחברת הטילומים ומפריע לתכניותיה. נדמה לי שזמן היום הראשון בו נכנסתי לעבודה במטרד היו לנו סגישות לעתים די קרובות בענין זה, והיו גם הסדרים ידועים, אבל כל אותם הסדרים לא קוימו על-ידי חברת הטילומים. בה קיים הרצון להשתלט על מטרדי הממשלה, על הרשויות המוסמכות, ואני גם אביא דוגמאות בקשר לכך. למעשה היתה חברת הטילומים צריכה להיות הזרוע המבצעת והיא לוקחת על עצמה תפקידים שלגמרי אינם בסמכותה, וכמובן שזה גורם להתנגשות עם הרשויות המוסמכות. למשל - ליד מטרדנו נמצאת החלוא ל ועדה צבורית להגנת תוצרת-הארץ, וגם מטרד ממשלתיים אחרים נעזרים בה. כל ענין הבא אלינו עובר בדיקה קסדנית, לאחד מכן הוא עובר לוועדה זו ואח"כ לאוצר, וגם טס מקפידים ביותר. והנה חבלת הטילומים מסרבת לעתים לאחר כל הבדיקות האלה לאשר רטיונות. פעמים רבות מוחזרים רטיונות שאנו הוצאנו ושהועברו לחברת הטילומים, מכיוון שהיא אינה מסכימה לביאור מצרך מרורים מגממניה וכד'.

ועוד דבר אופייני - ליד חבלת הטילומים קיימת מחלקה טכנית לא קטנה, הבודקת כל תכנית ותכנית שמביאים אלינו. הפעולה הזאת נעשית אצלנו, יש לנו צוות של מומחים, יש לנו רשות מוסמכת הבודקת את כל התכניות האלו, אבל כשתכנית מסוימת מגיעה לחברת הטילומים היא מתעכבת טס, ועוברת טוב בדיקה, אם זה רצוי לחברת הטילומים או לא. לי נדמה שהמחלקה הזאת מיותרת לגמרי. היתה גם טיחה בענין זה בין טר המסחר והתעשייה לבין מר טנער, והוא בהחלט בדעה שאין מקום למחלקה טכנית כפי שהיא קיימת היום ליד חברת הטילומים.

לא נכון לחברת הטילומים לא קבלה כל עזרה, או שאין טיתוף פעולה מצד מטרד המסחר והתעשייה. לפני שנמסרות ההזמנות לגרמניה, יוטבים אנשינו עם אנשי הטילומים, בודקים וקובעים. אולם אח"כ איננו יודעים דבר על הנעשה - באיזה מחיר קנו, איך קנו, מהי המלוחים, מה הכמויות וכד'. חבלת הטילומים עושה פעולות אשר למעשה צריכות להיעשות על-ידי הרשות המוסמכת, ומבלי להתייעץ עם הרשות המוסמכת. אנו מצדנו הראינו מן הרגע הראשון רצון רב לפעולה מותמת. אולם לא פגנו רצון זה מצד מני, ונוצרה מדינה בתוך מדינה בעבודה היומיומית של החברה.

לפי דעתו של מר הלל דן, הרי האטמה באי-ניצול ציוד היא כמ רדנו, ולא הראה יזמה, שלא הראה יזמה, לפי הפרוטוקול בכלל נדמה לי שטר הלל דן מאשים את כולם, את כל המדינה - את מטרד המסחר והתעשייה, אם כי רמז אמנם גם על מטרד הפיתוח; הוא מאשים את הדקטור הסרטי, ונוגע במקצת גם בסקטור הפיתוח; הוא מבקר את מטרד היעוץ הכלכלי, ואמיליו כהנהלה. כי ידוע לי שאת ענין הריזול מעכבת ההנהלה. כל חברי ההנהלה, מאיזה חוג שהם מצאו כי תכנית זו עדיין זרוטה בדיקה ובחינה. על כן יוצא כאילו כולם יוטבים ומחבלים בפעולות חברת הטילומים, או לכולם אין יזמה ואין מעוף. כנראה טרק לאיש אחד יטנט כל המעלות והכשרונות האלה.

ברצוני להבהיר לוועדת הכספים נקודה חשובה ביותר - לא הרי הזמנת ציוד כהזמנת טחורה. הזמנת טחורה ניתנת להוציא לפעל בזמן קצר, אולם לא כן ציוד. יש ללמוד את התכנית, לקבל את הקטלוגים מגרמניה, ללמוד אותם ועוד; הדברים אינם נעשים במהירות, מתעכבים גם במחלקה הטכנית אצלנו; צריכה לעבור ביסודיות על התכניות וגם בחברת הטילומים. יטנה ועדת מטנה המתאספת פעם בחודשים, וכמובן שאין הדברים מסתדרים במהירות, אבל אי אפשר להאשים רק אותנו בענין זה.

בנית, נדמה לי כי מר הלל דן מתעלם לגמרי מהמציאות הכספית והכלכלית בה אנו חיים היום בארץ. ידוע יפה מאד ענין הקפאת הקרדיטים והקטנים הקיימים היום בהטגת כספים, ידועה עובדת הרבית הגבוהה,

ידוע ענין ההצמדה, ואין להאשים את האנטרס שהם זהירי סו ורוצים לדעת ורטים, ואין כאן טאלה של היסוס בגלל רוח או הפסד, אלא הם רוצים לדעת ומה יהיה עליהם לטלטל בבוא ממן הפרעון. בענין זה היו וכוחים רבים וין מטרדנו, מטרד האוצר והתאחדות בעלי החעויה, עד שהאוצר הגיטא את יצורה הרצויה לו ועד שנתקבלה החלטה בקשר להצמדה, כל זה לקח זמן, ואין להאשים את האנטרס שלא ניגשו לזה במהירות הדרושה.

ועוד - בעד כל לירה טילומיט טמזמינים כה ציוד, ום נגטים למפעל חדש, יש להוסיף לירה-לירה וחצי במטבע מקומי. זאת ול הדברים האלה אין חברת הטילומיט מביאה בחשבון כשהיא באה ומתכננת וכניות. לא העיקר להזמין ציוד, אלא להרכיבו ולהפעילו. גם בגיטחה של וממטלה לתקציב הפיתוח אין שימת לב הדרושה לנקודה זו. בתקציב 55/6 וקציבו 3,5 מליון ל"י להלוואות אלו, ו-800 אלף ל"י כתור הון חוזר לכל וחעויה הזאת. אפשר לעכד תכניות ופות, אבל הן תסארנה על הניר של זמן ולא תמצא הדרך והעזרה, איך להפעיל את התכניות, וזה לא נעשה עד היום.

פה הוטמעה הצעה, שהממטלה תקים מפעלים ואח"כ תמכור ותם. הייתי מבקש את הממטלה להזהר מאד מצעד זה. יגנה תכנית הרבה יותר טובה, הרבה יותר פשוטה, אולם אותה אין רוצים לקבל. לו נתנו תנאים נוחים יותר, למטל טבעל מפעל יטקיע רק 20% במזומנים ותינתן לו הלוואה, הרי ידאי ייחלצו רבים לתפקידים האלה, וזוהי תכנית הרבה יותר יעילה.

איינני רוצה לזלזל בפעולות שעשתה חברת הטילומיט, אני מודה שלהלל דן יש חלק בענין זה. נעשתה עבודה יפה, אעפ"י שהיו גם טלונות, אבל אין להמנע מזה. אבל אינני מסכים לבקורת הלא מוצדקת ול מטרדנו וגם על מטרד אחר. אנחנו קראנו ליטיבות של התאחדות בעלי וחעויה, של תעשיינים, של חברות מטחריות גדולות, דרבנו אותם המרצנו אותם וביארנו את יסובת הדבר. עשינו את כל מה שהיה עלינו לעשות סמכות מטרדנו.

פורדר: בראשית דברי כרצוני לציין, כי אני מצטער על הופעתם של שני נציגי ממטלה אחת כצורה זו, וחוסבני טאם כאמת ו מקום לטענות, הרי צריך להביאם בפני הנהלת חברת הטילומיט, בה עי ואנטים האלה הם חברים נכבדים.

אשר לעצם הענין, הרי מתוך 960 מליון הזמנות יש רק 37 מליון לתעשייה, ומבלי שהדבר יהיה תלוי באיזה סקטור שהוא, הרי זה יצער. צדק מר הלל דן כי אנו חייבים בכל האמצעים הקיימים בידינו היום לנצל את ההזדמנות. צדק מר גליקמן בסכות להביא, בסבות הכספיות. אולם יעני וכות נוספות. אני הרגתי במך כל הזמן חוסר ארגון הונקרטי, גם אמץ ולב לבוא בדברים על פטנטים וכד'. חוץ מהקוטי הקייה, יש גם קצת סחד וסני ה"ריסק" ואני מבין זאת היטב. אני חוזר על הצעתי בענין זה, והממטלה תקים מפעלים ואח"כ תמכור אותם, ומתנגד לדעתו של מר גליקמן ענין זה.

למדן: אני מצטערת על צורת הכירור הזה. אני מבינה ללבו של הלל דן, שרוב הזמן היה בחו"ל וגם לא יכול היה להתגונן נאאא מצא לו הד כאן והיה גם המטך. אבל אני ממכוונת לטענה היסודית, ומר גליקמן לא הכחיש אותה, אלא רק הסביר אותה. יסענין הטילומיט, שהוא ווגבל בזמן ובאפטריות, אינו מנוצל באותה מדת קוצר רוח. סצריכה להיות להטקעות יסוד, בגלל סבות טונות, טאותן הסביר גם מר גליקמן. חוסבני ובמצב בו אנו נמצאים עתה, מתקבלת מאד על הדעת הצעתו של חבר-הכנסת פורדר, על הקמת חברה ממטלתית, אשר לא רק הממטלה מממנת אותה, אלא זוא מגייסת הון צבורי כדי לעשות את ההטקעה הגדולה, עד שיבואו אנטים זרטים עם אמצעים ויוכלו לפדות את המפעלים האלה.

מר גליקמן לא ענה על האטמה קונקרטיה של הלל דן בקשר לטקסטיל. טמענו בוועדה תכנית יפה מטעם מטרד המסחר והתעשייה בקשר לענף הטקסטיל, עד 1960, אולם בטביל חברת הטילומיט הרי כל התכנית הזאת זיא סוד, וזה מפליא ביותר. אני מציעה שיו"ר הוועדה יקרא ליטיבה את נציגי מטרד המסחר והתעשייה אשר יענו על השאלה, אם התכנית הזאת הביאו בסנינו מבססת את הענף היטוב הזה, ואם לאו.

אני מצטערת, ודאי יחד עם כל חברי הוועדה, שאנו לא
וכל להכנס לבירורים טכני. אבל אינו מכתיב טחנת הוועדה
נתה את הציווד והחזרות בזול יותר מאשר היה בטוב - ואני סומכת בזה
ל ד"ר פורדר - ואינני רואה רע ב"חסרון" הגדול של אנשיה שיש להם
וצר רוח לנצל את אמצעי הטילומים לדברי יסוד ולא להשתמש בהם לדברים
שר מוסיפים לייצור אבל אינם מביאים לעצמאות הלכלית.

אני מתארת לעצמי שבמסרדי הממסלה יימצא סדרים אשר יכרי
ת סרטה היחסים. אנו בוועדה איננו רגילים כל כך לטמוע הטחת האשמות
ישירות. הלל דן לא קרא בטוב טס, אלא טען על חוסר יזמה, ועל קוצר זמן,
אינני רואה סבה להאשימו על כך.

דין:

בדברי הלל דן לא מצאתי האשמות כלפי מיטהו, אלא
רק תביעת יותר יזמה, יותר מעולה, להוציא עד כמה האסטר
וחר מהר, כי הזמן קצר, ומי יודע מתי תינתן לנו עוד הזדמנות ממין זה.

אין פלא שגם גליקמן, המייצג חוג מסויים, הוא רגיל
אד בטאלה זו. אבל כשאני שמעתי את דבריו על כך שיש לתת למטקיעים
8 אחוז הלוואה, הרי זה הסביר לי את המצב. אם הסוחרים הם כאלה שיש להם
סיון רב, רצון טוב, אבל אין להם כסף, הרי זה נוטל הרבה מאד מהתכונות
הוזכרו כאן. חוטבני החסרון שלהם הוא, שהם עושים את מלאכתם על פנת
הרוויח כסף, וזה מביא לידי כך שהם יביאו סחורות שאיננו זקוקים להן,
ולם המכניסות רווחים. לכן חוטבני טטובה הצעתו של חבר-הכנסת פורדר,
קטר לכך שהממסלה תבנה מפעלים, אני גם חוטב שעלינו לכוון הכל למען
בא דברים חיוניים ויסודיים ולא דברי מותרות. הנה אנו עומדים לייטב
ול הקרקע 40 אלף מפתות במשך שנים אחדות. ידוע לא יביאו את הכלים
יסודיים הדרושים לכך, בהמות עבודה, כלים חלקי חילוף, ואפילו בהמות-
לב?

פורדר:

בתור דבר יסודי, עלינו להתחיל להוציא את המולמס
הזה מפסיט מפלגתיים, ולחפש פתרון יסודי. עדיין לא
בדתי חכמות מדוייקת ומפורטת, אבל אני חוזר על הצעתי בקטר להקמת
ברה ממטלחית, בטיתוף אם אחרים, כי אינני רואה לא בסקטור הפרטי ולא
סקטור היתופי את סכומי הכסף הגדולים הנדרשים לפיתוח היסודי. כרור
צדק מן הלל דן, כי אסור לנו לעבור בתיקה על המצב הקיים, לחלקה של התעשייה
הזמנות הוא כה פעוט. פה יבנה אפשרות אובייקטיבית להרחיב בהרבה, לכנס
הרבה את התעשייה, ועד עכשיו לא נוצלה אפשרות זאת. אנו חייבים למצוא
ת המסגרת המתאימה כדי לבצע את המיזמה הזאת. זו דעתי ודרישותי.

בז'רנו:

אני שמח שמסרד המסחר והתעשייה מיוצג היום כאן,
כי בצורה שקבל הבירור הזה, טוב שהמסרד הנוגע בדבר
היה נוכח. קשה להשמש לדעתו של ד"ר פורדר, שלא להכניס נימה מפלגתית
וכות, היות והיא הוכנסה מן ההתחלה וקשה לא לענות עליה.

מה שבלט בעיני ביוחד בהרצאתו של מר הלל דן, היה
הדגשה של מר דן, שהוא הצליח יפה בתפקידו, טחנת הטילומים בכל עבודתה
כולה להתגאות על הצלחות, ואין בלבו ספקות על פעולות ופתות הצליחו.
ה היה יפה. היה יותר יפה לו דעה זו היתה מובעת לאו דוקא על-ידי האו
אחראי על פעולות הטילומים. לא על מנהל החברה להדגיש את הצלחותיו.

כמה נקודות דורשות מחטבה יסודית. לדעתי, כולוננו
גדול ביותר בטוח הטילומים הוא, שלא הצלחנו לנצל את ההזדמנות הזאת
בנין הכלכלה לנו באופן מתוכנן. תקופת הטילומים העבור, והיא עלולה לא
השאר במשק אותו סמן שעלולה היתה להשאיר לו ידענו והצלחנו לתכנן בצורה
עילה יותר את כספי הטילומים. וכאן אני מעיז לטאול, אם אין אחריות
סויימת לחוסר הצלחה זה חלה גם על תפקידו של הלל דן מן ההתחלה אני זוכר
ירור שהתקיים בוועדת הכספים לפני יותר משנה, בו הדגיש הלל דן כנקודה
קריית את המומנט של הזמן, ואם זכרוננו אינו מטעה אותי הוא אמר "אפילו את
ל-ידי כך נצטרך לעותר במדה מסויימת על אפשרות של תכנון מסודר." אני אז
תנגדתי לגישה זו, ואני חוטב שהיא אחראית בתלק בחוסר הצלחתנו לתכנן

את ניצול הדי לומים.

דבר שני שחזר גם הסעם, הוא גישתו של מנהל הדי לומים לשאלות של פרסום. ככלל בארץ אוהבים לעסוק כל שאלה בסודיות, וכל הדברים נעשים עד כמה ואפשר בדלתיים סגורות, מבלי שהצבור ידע עליהם. גישה זו בארץ הרוצה להיות ארץ דמוקרטית, היא בלתי אפשרית, ברור שיטנם חסרונות בפרסום, גם אמריקה נמצאת במצב רע לפעמים כשהיא מוכרחה לפרסם דברים יותר נוח היה לה לא לפרסם, אבל היא בכל זאת מפרסמת אותם. חברת הדי לומים, במידה שאני יכול לשפוט, לא התדלה לרכוש לעצמה את דעת הצבור, והדעה בחוגים רבים - בצדק או שלא בצדק - ביחס להצלחות החברה, אינה נוחה לנו שומענו כאן, ויחכן טזה רק מתוך חוסר פרסום, מתוך רצון לעשות פעולות בסודיות רבה.

ישנם באלה זו סעיפי מנהיג למשל, העובדה שרוצים למנוע השתתפות סוכנים. אני מכיר את הנימוקים בעד הגישה הזאת, והם ידועים לכולם, אבל אומר כמה מלים נגדה. ישנן שאלות רבות, על טיב החמרים, או על סגולות מסוימות של מכונות שהקונה פוטנציאלי אינו יכול לקבל עליהם אינפורמציה, אלא רק דרך סוכנים, ואין לזלזל בכך. ישנם בקניית ציוד בירורים בלי סוף על מאות פרטים ביחס לכל מכונה, ולעתים בירורים אלה לא מצליחים, אלא בטיחה ישירה של המהנדסים, מטני הצדדים, אולם כאן אין מרטים אפילו להכנס לקורספודנציה ישירה עם הספק, אפילו לא על בירורים מוקדמים בקטר לטיב הציוד. יש אנשים שניתן להם בקלות לנסוע לגרמניה, אבל לא לכולם. אני מכיר מקרים שבקטו וקבלו אישור ואח"כ בכלל לא קנו, ואני מכיר מקרים שבכלל לא ידעו אם לבקש אישור, כי לא ידעו פרטים, אם אפשר לקנות מה רצו. אין מקלים על סוגים מסוימים של קונים פוטנציאליים, כי בזמן מסוגים אחרים יש להם משלחת קבועה בגרמניה וכלפיהם אין קימות הגבלות: קופ"ח, המטביר, סולל בונה. אני לא הייתי בגרמניה, אולם שמעתי מנציגי המשלחת של התאחדות בעלי תעשייה שאחרי קטלים רבים ביותר הפליחה לטגר 3 אנשים לגרמניה, שהם מצאו שם משלחת קבועה של קופת-חולים, המטביר.

מר דן טען, כי חוגים מסחריים ותעשייתיים סרכו לסתף פעולה ועל-ידי כך מנעו מחברת הדי לומים את נסיונם בתחילה. לי ידועה בעיה זו מנקודת מבט הצד השני, ואני הייתי אומר את הדברים קפת אחרת. חוגים תעשייתיים ומסחריים עם הקמת החברה, התאמצו במאמצים רבים ופנו לכל הדלתות שקרו למצוא בהן אוזן קשבת, שתינתן להם אפשרות להשתתף בחברת הדי לומים, אולם נכסלו במאמציהם ולא הצליחו לחדור לתוך המכצר הזה, טכלפיהם היה נראה כמבצר סגור.

מר דן כל כך מטוכנע מהצלחת הדי לומים, שהוא היה רוצה כדוגמה זו לארגן בכלל את הקניות של ארצנו, בצידה שמדובר על מצרכים סטנדרדיים, בכל העולם. אני חושב שהרעיון הזה הוא פסול מבחינות רבות. אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה את הנסיון "המזהיר" של משלחת הקניות שלנו באמריקה. נדמה לי שצריכים הינו בכל זאת ללמוד משהו מכשלונותינו. לא הייתי מציע לתת בגרמניה חופש קנייה לכל אחד ואחד, עצם הריכוז היה מוצדק, אבל אי אפשר לקבל את הרעיון האובסורדי הזה. אי אפשר לסמוך על ידיעותיהם וכטרונותיהם של כמה מאות אנשים, פקידים ממלתיים; ולוותר על הידיעות, הקשרים והנסיון של כל האוכלוסיה. על-ידי כך נטיל מכסולים רבים וקשים על התפתחות המטק שלנו, ונוותר על הרכוש הגדול ביותר של עם - על הידיעה, על הפעילות של אזרחיו.

אני מתפלא על הצעתו של חבר-הכנסת פורדר. האם נסיוננו בעבר בשטח זה הוא זה מוחלף? האם הצליחו המפעלים התעשייתיים שמרד הפיתוח ממונה עליהם; הפסול בתכנית זו הוא הרחקת האזרח מכל פעולה.

בהודמנות זו ברצוני להזהיר את החברים מפני דבור בלתי בדוק על תעשיות יסוד. אמנם זה דבר יפה מאד, זה גדול, זה עושה רושם, אבל תעשיות היסוד, אם אינה יעילה, יכולה להכטיל מטק שלם. תעשיות יסוד צריכות להיות מוסמות רק בתנאי שהן יכולות להתחרות במאה אחוז עם תעשיות העולם.

הלל דני: האם התעשייה הקיימת הארץ מתחרה או לא מתחרה?

ר.ג.

ג. בז'רנו

יש הרבה סחות שכנה בתעריף אפילו המיותרת ביותר.
ראית, מפני יש לה סכויי הצלחה יותר, ועניית
השפעת יוקר התעריף הזאת על המשק כולו היא סטנה יותר. לשאלתו
של הלל דן, אני חייב לענות, כי בדרך כלל אין תעריפתנו מסוגלת להתחרות
עם תעריפות העולם. ישנם כמה יוצאים מן הכלל, אבל הם לא רבים.
הסכה העקרית, לדעתי, היא חוסר היעילות של המס כולו. גם הירגון
המונופוליסטי של חלק גדול מהמס מונע רבות מאטריות הוזלת ההוצאות.

כמה תופעות בחברת הטילומים מפיעות לדעתי על חוסר
האמון של חוגים מסוימים בצבור לחברה זו. אני מתכוון לעובדה, שמר דן
דבר עליה כהיסג, בחברת הטילומים קנתה כמה פעמים בלי רציון יבוא, לפי
יזמתה היא. אני רוצה להניח להקניות כולן היו לטובת המלוק, שהיה חסכוני
לבצען וטוב שבוצעו, ובכל זאת לא טוב בחברת הטילומים תקח לעצמה אופי
אחר ממה שקבלה כאטר נוסדה. עד היום לא ברורים דברים רבים: מי המחליט
אם לתת קרדיט או לא לתת, להרשות קנייה או לא להרשות. אמנם ישנם
מוסדות מוסמכים בענין זה, אבל אנו יודעים יפה מאד שלא הם המחליטים,
יש דברים הנעשים מהר, ויש דברים המתעכבים זמן רב, וחברת הטילומים
אינה עומדת בתפקידה - רק לבצע פעולות עליהם הוחלט במקום אחר.

אך לסכום הקטן של 37 מליון מרק ציוד תעשייתי, אל לנו לשכוח שבמשך תקופה די ארוכה לא ניתן לתעשייה הפרטית לפחות
אפילו להתעניין ברכישת ציוד מגרמניה. אח"כ ניתנה ההוראה בנוגע
לסעיף של ההצמדה, שגם היא היתה חד-צדדית, רק לציוד תעשייתי, אולם
לא לציוד חקלאי לא לציוד הובלה. עד אפריל 1954, כמזכיר האוצר מצר טובה
לבטיחת ההצמדה, אפשר היה להתחיל בהגחת בקורות. אלה היו מכשולים
על דרך התעשייה הפרטית, שאינני בטוח כי היו הכרחיים.

מצד שני אל לנו לשכוח, כי קניית ציוד היא דבר
מסובך, כפי שכבר הסברתי, ואני בטוח שכל ניתן לתעשייה הפרטית יותר זמן,
היינו נמצאים כיום במצב הרבה יותר טוב.

מר פ. ספיר

בתחילת הדברי ברצוני לומר לחבר-הכנסת בז'רנו, כי אין
דבר יותר מסובך מאשר הגזמות, ובדבריו היו כמה וכמה.
ראשית, מולוח אנשי לגרמניה. בתחילה היתה המחלבה, כי כל איש מיותר,
והרגישות בענין זה לא היתה של הלל דן או של הנהלת הטילומים כאן, כי
אם של האנשים היושבים שם, ובראשם הנער. בכלל נגסו לענין הזה בזהירות
ובעדינות רבה, ובצדק. אני מעיד עליו את נשיא התאחדות בעלי תעריף,
שכל מי שרצה אח"כ לנסוע בענין קניית ציוד - נסע. בתקופה הראשונה לא
היה הדבר קל לכולם, אבל אח"כ שונה המצב. אין כל משלחת לקומ"ח
בגרמניה. היא, כמו כל מפעל פלוני אלמוני, קנתה ציוד בעד 3,5 מליון מרק
והיו לה שם שני אנשים בחילופים, אזרח ורופא. ברגע שהם גמרו את
הקניות, הם חזרו. אני לא ראיתי אותם בכלל אנשי "המבור". אני אביא לכם
רשימה כמה מאנשי הארץ כבר בקרו בגרמניה בקשר עם קניות, ואז תדעו
בדיוק את המצב. היו אנשים מן הרכבת, מן הדואר, מפנקת ועוד.

אני בכל הזדמנות מתקומם כאזרח נגד הדבורים על אי-
אמון לחברת הטילומים, אם כי יש אולי מישהו המנסה לזרוע אי-אמון.
בראש החברה עומד איש סולל כונה. אני אומר פה בנוכחות האיש, אם כי
אמרתי זאת פעמים רבות בהעדרו - אני בטוח ומסוכנע שהחלק של הסקטור
ההסתדרותי בטילומים יותר קטן מאשר מלקו במשק, וזה קודם כל מתוך זה
להלל דן עומד בראש הטילומים. וכל הדבורים מסוג זה שטמענו פה ושומעים
במקומות אחרים עושים עוול לענין, שהתדרות וגם להלל דן.

אשר למרסוט, אני מכיר דברים רציניים שנכסלו
בתוך ענין הטילומים עקב הפרסוט, ואל לנו לזלזל בזה. אינני יודע איזו
מדינה דמוקרטית מפרסמת דברים כאלה לרעתה, ומחפלא אני על דברי חבר-הכנסת
בז'רנו בענין זה.

לפני כן רשמה ד.ש. (11.15)

ישיבת ועדת הכספים
8.2.55

א.ב.

פ. סטיר:

מדוע אתה נוסר בקלות רבה כל-כך ומשלחת הקבוצה בארצות-הברית במטעמים? מטרת הסחר והתעסוקה, הקונה בארצות-הברית באמצעות משלחת הקבוצה - אינו מקבל דעה זו שלדברינו מטעמים עכשיו בקניה ובצורת מימון של 60 אלף טון נוסר. אין קניה זו מן הגרועות של משלחת הקבוצה. משלחת הקבוצה מורכבת ממטעמים בעלי גמיון. הקבוצה היא מצומצמת, קטנה והולכת, וקונה בעשרות טיליונים דולר. קבוצה זאת יחד 100 אלף טון פלדה זמן רב לפני השילומים. משלחת הקבוצה הללה את הדרך ל"יו.ס.ס. טטיל" במחירים עממיים וסוגי-פלדה שלא חשבו אחרת. כן אני יכול להביא דוגמה מקבוצת החייטה. 90% של החייטה אנו קונים דרכה.

איננו מתנגד לכך וזייערך כאן דיון על משלחת הקבוצה בארצות-הברית. בערוך סקירה, ביחד עם מטרת הסחר והתעסוקה, ובראה לכם הכל. אבל לשם מה? אתה עושה רק עוול למבצעים אלה ולעצמך גם יחד.

אך בחזור-בא לחברת השילומים, ברמה החברה עומדת הנהלה, פרט למד הלל דן. היתה פעם פרושה בקרע עם המבדוק. אולם אני חוזר ואומר: דומה קניה בכמויות גדולות - מניות, מבדוק, כבלים, 300 אלף טון פלדה - לא בעטתה ללא החלטה מצד ההנהלה. ענין הקרדיטים שייך לוועדת הדיים הכלכליים. היא החליטה, ושינתה כבר פעמים אחדות את הנאלי הקרדיטים, בהתאמה עם הבנקים. אני חוזר, אפוא, ואומר: איננו מסכים בכל למה שאמר מד הלל דן. אבל אין זאת סיבה להעיב על כל ענין השילומים על-ידי פרטים שאינם מדויקים, ועורל הוא להקטין את ערך הענין.

קראתי בפרוטוקול את הדברים שאמר מד הלל דן, וברצוני לתקן מספר פרטים, על-פי אותם מסמכים הנמצאים בידיו ובידי. כולנו רגילים לענין זה. כולנו חושבים: מתי נהיה יותר חזקים, יותר בלתי-תלויים מבחוצה כלכלית? אלה שבלחנו בעד השילומים - על כך נלחמו, כי הם מאמינים ומסמכים להעמין שהשילומים מחזקים אותנו מבחינה כלכלית ובטחונות גם יחד, כי הדברים מסולבים. אני יודע סוף הלל דן רגיל לענין זה יותר, כי הוא רואה את כל הענין דרך הפרויקט הזאת של השילומים, והיה רוצה להשיג הכל באמצעותם. וכדי להבליט זאת - הוא מבזים במקצת.

כיצד ניצלנו את כספי השילומים? - עד היום טרם הגיעו כל התחזרות. ישנן דרישות של 726 מיליון טרקים. מסכום זה הוצאו לברזל 154 מיליון טרקים - בניה, הקאה וכו'. אלמלא השילומים היינו צריכים לקנות אותו ברזל תמורת דולרים, ואז הסכום שהיינו משלמים עבורו היה כפול. וכאלה היו בדינו דולרים - קנינו את הברזל אצל הצרפתים שבשנת 1951 חישבו לנו דיביט וביטוח ב-25% יותר. ואיננו סבקר את אלה שקנו זאת, כי אחרת לא היה נכנס לארץ אף גרם אחד של ברזל. זוהי קבוצה א'. קבוצה ב' כוללת את הצירוף התעשייתי. קנינו ציוד כזה תמורת 180 מיליון טרקים. מתי הקבוצה הללו ביחד מהוות, אפוא, סכום של 335 מיליון טרקים - כמחצית הסכום הכולל.

עתה אני מגיע לענין הדלק. מתוך 225 מיליון טרק היו 75 מיליון חוב תמורת דלק שאקבה לפני השילומים - 18 מיליון דולר. אלמלא זאת היינו נאלצים ללא דלק. על-כל-פנים, תמורת מיליון טון הדלק שהבאנו קיבלנו לירות. בכספי הדלק שאנו מקבלים כאן אנו עושים את הפיתוח בהקפיה, בהתיישבות החדשה, בתעסוקה, הון חוזר לחקלאות, שיכון - וכל תקציב הפיתוח המוכח עתה על שולחנות חברי הכנסת. היות ואין לנו כסף אחר עבור הדלק, והיות לעלינו לראות את התמונה כולה - לכן ענין הדלק אינו פטול בעיני. בכוח הכסף הזה של הדלק אנו נאבקים והגענו להישגים כלשהם ב-2-3 סקופות, ובגלל כסף זה הורידו לנו את מחיר הדלק במקום שלא נתנו לנו אותו מקודם באסראי.

ועוד דבר אחד שאמר מד הלל דן ברצוני לתקן. הוא אמר שמערך השילומים קיבלנו חלק בלידה=דולר וחלק בפחות מלידה. הדלק היה עד לפני מספר חדשים לירה=דולר. אולם אין זה חלק. למקטין את ערך השילומים, היה סיכוי שחשב הזוהי הדרך הנכונה. היה לנו מאבק כיצד להקטין את הסובסידיות. קיבלתי את הרושם שגם מד הלל דן הקטין בכך את ערך השילומים, ולכן רגשתי לתקן זאת. ענין הדלק שאם לפיתוח. היינו בני-סזל שקיבלנו אותו במועד. אם קיבלנו בתחילה בעד חלק מסוים פחות - הסיבה היא שזה היה המחיר. אני הייתי בין אלה שבלחנו על ביטול הסובסידיה לדלק, כי אחרת היה יוצא

ישיבת ועדת הכספים
8.2.55

פ. ספיר:

סאנו לוקחים כסף על פיתוח ומסורים אותו לבריכה. וכל הנבואות השחורות על מה שיקרה עם ביטול החובסידיה לדלק - בתבונה. החכמים של טובסידיה-סנתבטלה זו עולים על 30 מיליון דולר.

הקבוצה השלישית כוללת 140 מיליון מרק. בקבוצה זו ישנו חלק של חמרי-גלם וחלק ליצור. אצלנו תקציב טבע-החוף הוא אחיד: חלק מנו מביאים מצרפניה, וחלק מארצות אחרות. טר הלל דן, החרד לענין היילומים ורוצה להשיג מה שאפשר ככל האפשר מהר יותר - מסח כסאנו טובסידים קודם את השחורות. מחציתם של החומרים הם בדברי-יסוד וחלק במוצרי-פיתוח. 240 מיליון המרק הם ביחס טוב עוד יותר, כי הסכום הזה הולך רק לדברי-יסוד: עוד מניות ועוד פלדה, והקניה הגדולה של חברת החטל שהעלתה את התפוקה מ-230 אלף ל-500 אלף קילוט. 75 מיליון מרק הולכים לחטל; 80 מיליון למניות. רק לפני שבועיים הגענו להסכם עם חברת "אל-ים" על קניית שתי מניות-סאנ גדולות אשר ישונו תחת דגל ישראל בימים, מניות בנות 18 אלף טון כל אחת. חברת "אל-ים" היא חברה מיסודו של בנק דיסקונט, חברה הרטובה בארץ. חברה זו מנהלת עתה סאנ-ומתן על קניית שתי מניות נוספות. ב-240 מיליון המרק יש כ-80% לפחות לדברי-יסוד. בסכום זה אין דלק, אלא קניו נוספות, מקדמה על המניות הבאות, בעיקר ציוד.

היור י. גורי:

צריך היה מולי לחלק את הדברים לכמה חלקים: א) חמרים שסלכתחילה מיועדים להסקעות-יסוד; ב) תקציב הפיתוח מכון בחלקו להסקעות יסוד ובחלקו לדברים אחרים שאין מנו רואים אותם כהסקעות-יסוד. כדאי היה שיינתן הניתוח גם מבחינה זו.

פ. ספיר:

בתקציב הפיתוח של 1952/53 קיבלנו 9 מיליון לירות מהיילומים לצרכי פיתוח. בתקציב הפיתוח 1953/54 - הסכומים שקיבלנו בפועל היו 40 מיליון לירות. בתקציב הפיתוח 1954/55 מתחיל כבר להגיע הציוד שהוזמן טראט - 95-90 מיליון ל"י. בתקציב הבא טרפיע סכום של כ-70 מיליון ל"י. ביחד עם התקציב שאנו מתחילים בו עתה, הגיע הסכום המיוחד לצרכי פיתוח ל-230-240 מיליון ל"י בשלוש שנות תקציב פיתוח, פלוס 9 המיליון שהיו בשנה לפני כן. מולם את הרשימה המלאה במסור לכם, לפי בקשת היור. ברגע שביטלנו את החובסידיה, והחלק הנותר הועבר לתקציב הרגיל - כל פרוטה הולכת לתקציב הפיתוח, ב-1,800 ל"י כל ענין הרכבת, הצי, הדואר, פלדה 350 אלף טון, חטל מ-230 אלף לחצי מיליון קילוט - כל זה ייכנס לציוד עם מקדמה על המניות הבאות. בענין התעשייה אני מסכים שלא יזמנו טפעלים במספר מספיק, אבל אני רואה בסכום מעורר את הציוד שקנינו להשלמות ל-135 טפעלים - 9,000,000 דולר. לפי הקצב שהיה בתחילה, חשבתי שהענין ילך הרבה יותר לאט.

קשה להגיד סמיד בתחילה דאינו את כל פרטי-הפרטים ובנינו בדיוק כל מה שהיה כדאי ויותר זול. אבל יש להביא בחשבון את הבעיה הבטחונית, את בעיית התעסוקה, הובלה וכו'. כל ענין טורכב טעורות-עורות גורמים. המחיר הישיר של פלדה, למשל, הוא 30 אלף ל"י לסונה. אבל אם מביאים בחשבון שיש להביא צינורות יותר עבים - שאינם דרושים לנו למעשה - כי את הצינורות הדקים יותר אי-אפשר להעביר, ומסקלם של הצינורות העבים הוא הרבה יותר כבד - הרי מסלמים בעד זה במיטב הדולרים. אלה הם נתונים הקיימים בכל תעשייה.

ד. בנ'רבו:

אינני מתנגד לתעשיית-יסוד, אבל צריך לבדוק אותה הרבה יותר מאשר תעשייה אחרת.

פ. ספיר:

במסדר המסחר והתעשייה אין אומרים שיש להם באפתחתם תכניות בטביל 20 טפעלים - יסוד שסוף יש להקים אותם בארץ במידה שיהיו האמצעים לכך. אני מצטער על סמך הלל דן, כדי להבליט את חודתו על שאין בונים את 20 טפעלי-היסוד האלה ועל שאין תחת ידינו התכניות להם - הקטין מולי את הטפעל הגדול

מעשינו ועדיין איננו רואה את כל הפירות של טפעל השילומים. **מאמר**
 הבאנו לכאן את גאס, מה היתה התכנית? לשם מה היה צריך את האנשים הללו? -
 בשביל טפעל טרבוזי אחד: כדי שיתכבדו, ביחד עם סגור הכספים והתעשייה ועם
 האוצר, את תכנית 6-7 השנים, מה צריך לעשות בשנים אלו בתעשייה ובחקלאות
 לקראת עצמאותנו הכלכלית. איש אינו מוסר דק חקלאות תציל את המצב, אם כי
 כולנו מזהבים את החקלאות. מקראת הפורטוקול קיבלתי רוטם ספר הלל דן,
 מתוך חרותו שהיא חרות-אמת לתעשיית יסוד, העיב את הזוהר שבאישים לנו
 השילומים מבחינה בטחונות ומסקיות. ודבר זה טוב. כל אחד מאתנו מביא את
 הארגומנטים שלו לצורך הוויכוח, ואפילו עליו להגזים במקצת. חלוקת המגיע
 איננה דעה, אם כי ברור שהיינו רוצים שתהיה טובה עוד יותר. ענין החלק
 חשוב ביותר בשבילנו, ואת תמורתו אנו מסקיעים בפיתוח, כי פיתוח אי-אפשר
 לעשות בטכנות בלבד.

א. סטופ:

כל מה שספעת היום סבביב לשולחן הזה, מתחלק
 לשני גורמים: ישנו גורמים בהם קיימים חילוקי-
 דעות ובהם יכול צד אחד להאשים את הצד השני. לעומתם ישנו דברים שהם בבחינת
 אפסרות של גישה שזאתה סגור כל היושבים מתיב לשולחן זה. אינני יודע את מי
 להאשים, ואף אינני רוצה להאשים כאן איש, אולם אינני חושב שאסעה את מוסר
 שאין לנו קו מסלולי סגור שיראה מה אנו רוצים להשיג, ובזמן קצר. אין
 אנו יודעים כיצד לעכל את השילומים. מכל מה שספעת קיבלתי את הרוטם שאנו
 חיים מהיד אל הפה. אין לנו תכנית מה לעשות עם האפסרות שיהיו לנו כאשר
 נקבל מה שבקבל. ועדת הכספים, המחלטה כיצד לחלק את השילומים, חייבת לברר
 כמה מספיק כל גורם. למעלה מחילוקי-הדעות על דרכי-ביצוע עומד האלמנט
 היסודי ששרה ביררנו אותו דיו והוא: התכנון כיצד אנו רוצים לעכל את הדבר
 הזה בשטח התעשייתי.

כולנו רוצים בפיתוח ועומקים בפיתוח, כי כל
 אחד מאתנו מרגיש את החובה לעשות זאת. ישנו פיתוח שבבילוי אין אנו מקבלים
 עזרה מהחוק, ואילו לעומתו ישנו פיתוח שבבילוי ישנם מקורות כלשהם מן החוק
 ואנו יכולים להיעזר בהם. השכל הפשוט מחייב שבכפל ראשית-כל באותו פיתוח
 הקטור בזמן. לא תמיד נזכר לנו מה שאנו יכולים לנצל היום, ועלינו למהר
 בכך, אך כשאנו רואה מהי גישתנו האמיתית לענין זה של הפיתוח, אני שואל
 את עצמי: האם אנו עושים מהכמה שאיננו עוזרים במידה מספקת לאותו פיתוח
 הקטור בזמן סבביב? כולנו יודעים כמה עשרות מיליונים אנו מסקיעים בשטחים
 בהם אין לנו תקווה להיעזר בשילומים. לדעתי לא אנו הגורם שיחליט על דרכי
 ביצוע השילומים. אבל טוב שהוויכוח הזה מתנהל כאן, ורצוי היה שיאתחף בו
 גם נציג סגור הפיתוח. ייתכן שהגיע הזמן ונגיד לעצמנו: היות וישנן אפסרות
 אותן אין אנו מנצלים כרגע - יש לכוון את כל פעולות הפיתוח שלנו אחרת,
 ולא נביא למצב שבבילוי תעשייה - שהיא השטח החשוב ביותר שלנו - בשקיע סכום
 של קצת למעלה ממלואה מיליונים לידות בטכנות.

פ. הפיר:

במזומנים הוסקעו 7 מיליון, וביחד עם ציוד -
 17 מיליון, עם הודעה שכל ציוד שירצו, יקבלו,
 בתנאי שיהיה על כך אישור מצד הגורמים המתאימים. אינני מבין מדוע אסר סר
 בליקטן מה שאסר.

סר בליקטן:

בתוך ה-7 מיליון לירות ישנו סכום של 2,5 מיליון
 ליצוא, ואינו עוזר לפיתוח התעשייה.

כלפי

א. סטופ:

לא אסרתי מה שאסרתי מתוך טענה/מישהו, ולא
 מתוך יחס שלילי לעצם הענין. כל הצדדים ביחד
 מוציאים עשרות מיליונים כדי להניע פיתוח כלשהו בשטח שאינו תלוי בשילומים.
 יהיה הוויכוח הזה חשוב ככל שיהיה, ועדת הכספים חייבת לבחון ראשית-כל עד
 כמה היא-היא הסכימה בענין זה. פרט לדברים הבכובים שאסרו הסומחים על דרכי
 הביצוע - ישנה, אפוא גם הגישה היסודית וכרגע חסר הקו גם מבחינת הכוונת
 סכומי-הפיתוח שעליהם צריכה ועדת הכספים לתת את דעתה. דק בדרך זו נזכר
 לתקן טהו.

היור י. גורדי:

את הבירור בענין זה נמלים ביום ב' הבא בטעה
 11.00

הכנסות מרכוש ומדינה

היו"ר י. גורדי:

עוד בסיכומיה של הוועדה על דו"ח מבקר המדינה 1 ו-2 כ נז: "הוועדה דוחה להפניה כי בשנת הכספיים 1950/51 גדלו ההכנסות מרכוש המדינה עשרת מונים בהשוואה לשנת הכספיים 1949/50. עם זאת מקבלת הוועדה את דעת המבקר שיעור ההכנסות אינו הגדלם את היקף הרכוש הנמצא ברשות המדינה, ויש להפעיל אמצעים יעילים יותר להגדלת ההכנסות ממקור זה. בין האחד להחייב את התמזגות בין הגורמים השונים המספלים ברכוש המדינה. הוועדה מחליטה לבקש את מבקר המדינה לערוך, בהקדם האפשרי, חקר סלוג על הכנסות מרכוש המדינה ועל מידת היעילות של ניצול הרכוש - כמקור הכנסה למדינה."

מבקר המדינה המציג לנו את חקר המכונס, במקר זה ציין המבקר שלא היה באפשרותו להגיש לנו חקר סלוג, והוא הגיש רק את סלוג א' של חקר. **ברחמים אלה שהגיש לנו המפקד יתה, כתוב כדלקמן:**

"החלק השני של חקר - ב' דלעיל - דורש קביעת כל הרכוש של המדינה, מכיוון שרק הסוגיה הזו לבין ההכנסות האפשר בדיקת היעילות של ניצולו של הרכוש. ביחידות המסללה האחרונות לניהול הרכוש אין פרטים סלוגים ומסודרים על הרכוש. הסוקנה להן. לכן בדיקת יעילות הניצול לא תהיה אפשרית אלא אחרי שמידו מבקר המדינה בעצמו יאסוף את הפרטים. בפעולה זו כבר הוחל, ואחרי ביצועה אנסה לקבוע את היחס בין ההכנסות ובין הרכוש, ולבסס על קביעה זו חוות-דעת על מידת היעילות של ניצול רכוש זה."

ואני שואל: הייתכן שבידי המסללה לא תהיה

רשימה סלוגה של רכוש המדינה?

באשר בחקר שהרכוש מתנהל על-ידי שתי דטויות: אגף מקרקעי המדינה של המסללה, המסונף למשרד המוצר, ורשות הפיתוח. לפנינו ארבע טבלאות: הראשונה מרכזה את הכנסותיהן של שתי הרשויות ביחד, והיא מחולקת לשניים: הכנסות מנייהול הרכוש, והכנסות חד-פעמיות ממכירת נכסים והחכרות לתקופות ארוכות. אני שואל: מדוע האחרונות לתקופה ארוכה מופיעות במעייף ההכנסות החד-פעמיות ולא במעייף ההכנסות הסוטפות?

הטבלה השנייה מסכמת את הכנסות המדינה על-ידי אגף מקרקעי המדינה, והטבלה השלישית - מרשות הפיתוח. בטבלה הרביעית ניתנות ההוצאות של רשות הפיתוח, והמבקר אומר במקרה: "אין אפשרות לקבוע אפילו בדרך אופרן את ההוצאות הסוטפות של אגף מקרקעי המדינה החלות על ניהול הרכוש. האגף אינו רואה בכלל את ההוצאות הנעשות על-ידי יחידות אחרות (למשל: על-ידי גזברי-המסכה), וברישומיו הוא אין הוא מבחין בין ההוצאות הכרוכות בניהול הרכוש ובין שאר ההוצאות." וכאן שאלתי הבאה: כיצד ייתכן מצב כזה לפיו אי-אפשר יהיה להשיג מאגף מקרקעי המדינה את ההוצאות שהוא מוציא להחזקת הרכוש? ואם המצב הוא כזה - מה צריך לעשות כדי להשיג את המטרה שהיא: פיקוח יעיל על ניצולו של רכוש המדינה?

מהטבלאות מסתבר שבשנתיים הראשונות שהסקר חל עליהן - מאפריל 1949 עד מאפריל 1951 - ההכנסות הסוטפות מניהול הרכוש היו קטנות מאד. מאפריל 1949 עד 31.3.1950 היו ההכנסות 43 אלף לירות; בשנה השנייה - 210 אלף לירות - בסך-הכל: 244 אלף לירות. זה היה לפני הקמת רשות הפיתוח. אך גם בשנתיים הראשונות לקיומה של רשות הפיתוח - מינואר 1951 - היה קיבלה: בשנה הראשונה 23 אלף לירות, ובשנה השנייה - 66 אלף ל"י, ורק החל מ-1.4.53 החלו לגדול ההכנסות. גם דבר זה אומר "דרשני".

ושאלה נוספת: בטבלה מספר 4 כתוב שתשלום המסיים מתחלק לשלושה: המחלקה לנכסים עירוניים; תשלומי מסים על-ידי חברת "עמידר"; מחלקת הכפרים. באשר מסמכים עירוניים מסלתיים על-ידי מחלקת הכפרים שולמו בסכום של 2,002 ל"י, בו בזמן שהמחלקה לנכסים עירוניים שילמה 653,000 ל"י מסים, ועל-ידי "עמידר" שולמו 142,000 לירות. שאלת השאלה: מדוע היחס הזה בין מחלקת הכפרים ובין האחרים, בכל הנוגע למסים מסלתיים?

היו"ר י. גורי:

הוצאות "עטידר" מחלקות אף הן לשלושה יוגים:
הוצאות מופרטיביות; מסים עירוניים; הוצאות ארגוניות-אדמיניסטרטיביות.
אילו יכולנו לצרף גם את ההוצאות של אגף מקרקעי הסדינה, ההוצאות
האדמיניסטרטיביות, היינו יכולים לקבל תמונה שלמה על ההוצאות הארגוניות-
האדמיניסטרטיביות; לעומת ההכנסות הסוטפות. מהו אחוז ההוצאות לעומת
ההכנסות הסוטפות?

ז. מנזס:

הצטרפתי מאד שלא היה ביכולתי למסור לוועדה
בפקדה זה את הסקר המלא כפי שנדרש, וניסיתי
להסביר את הסיבות לכך. הייתה העיקרית היא שהנהלת הספרים בשתי היחידות
המספלות ברכוש הסדינה אינה נותנת תמונה מלאה. הצענו להם הצעות מסוימות
לסיפור הנהלת-הספרים שלהם, ומני מקווה שאחרי ביצוע סיפורים אלה תהיה
התמונה יותר מלאה. לראובני לא יכולתי להגיש לכם יותר מן החומר
שהוגש לי.

לשאלתו הראשונה של היו"ר: - אין רשימות
מלאות ומסודרות של הרכוש. הדבר הוא באמת מפתיע - אבל זהו המצב. כדי לתת
חות-דעת על הרכוש ברור שיש צורך בתמונה מלאה, וכאשר היא תהיה בידינו -
יהיה צורך לחלק את הרכוש ולברוק איזה רכוש דורש ביצול כלכלי.

לשאלה השניה: - ההוצאות באגף מקרקעי
הסדינה אינן מחולקות. בצורה שתראה מה נוגע לביהול הרכוש. לאגף זה
יש מספר ביכור של תפקידים: הפקעה, דירות-טריה וכו', ואי-אפשר בינתיים
להפריד בין המספרים. מני מקווה שבעתיד נקבל תמונה בהירה יותר ויותר
מבוססת.

מר המאירי:

אשר להחכרות - ההנחה היתה שהחכרה ל-49 שנים,
פלוס 49 שנים נוספות עם האופציה, היא כבר
מכירה, והסכום שנתקבל על חשבון שבע שנים הוא כאילו מקדמה על החכירה. זהו
סכום חלקי על הרשימה הנועמית ל-99 שנים. לכן, כאשר חילקנו את ההכנסות,
הכנסנו את ההכנסות לזמן ארוך כחלק של הכנסות חד-פעמיות.

כבר העידו לדו"חות הקודמים של מבקר הסדינה
שההכנסות הן פעטות, אבל כדאי לחשב בשנה הראשונה לפי שער חליטין אחר,
וגם רכוש ידוע של האפוסטרופוס טרם הועבר אז לרשות הפיתוח, דבר שנעשה רק
בשנתיים האחרונות, ולכן גדלו ההכנסות כל-כך בתקופה זו.

מה ננוגע למסים, המסים הכפריים מסלמים
או על-ידי הקרן-הקיימת או על-ידי החוכרים. לכן הסכום קטן כל-כך כלפי
המסים העירוניים.

היו"ר י. גורי:

בניח שהסדינה מחכירה את כל רכוסה לתקופה
מסוימת, ארוכה. כמובן שהיא מקבלת הכנסות
מדי שנה בשנה, אבל לא גבת-אחת ל-49 שנים. האם זוהי שיטה נכונה להפוך את
כל ההכנסה הזאת להכנסה חד-פעמית?

ז. מנזס:

דבר זה היה בכון אילו היו מסלמים בכל שנה.
אבל למעשה מסלמים אחת ל-7 שנים, ולכן
מסתבה התמונה, על-כל-פניה לפי דעתי. אולי כדאי היה להפריד בכלל את
ההכנסות הללו, ולראשונה אותן כסוג שלישי.

ק. לרז:

האם ישנה התאמה בין סכומי ההכנסות לבין
הסכומים שהוכנסו לתקציב הסדינה בכל שנה
ושנה? ואם ישנה הפרשים - כמה הם נובעים?

בענין הפרדים: האם הפרדים הגיעו כבר
למלוא הפוריות שלהם בקטן השנים הללו, לאחר שהוזנחו זמן רב כל-כך?

א.ב.

ישיבת זערת הכספים
8.2.55

ק. לוז:

בטבלה הראשונה, בחלקה הראשון, בסעיף 3,
רשום: באצי הסנה האחרונה 2,633,000 ל"י.
זוהי כאילו הכנסה שנתקבלה מחכירה שהיתה קודם. אני מניח שאם כי רשום
הדבר על חצי זנה, הרי בכל זאת זוהי הכנסה של הסנה החקלאית השלמה. לעומת
זה ההוצאה היא לפחצית הסנה - 811,000 ל"י. מהי ההכנסה הנקיה מדונם
פרדס?

א. הרצפליד:

עד היום אינני יכול לקבל אישור טופי בנוגע
לנכסים הנזכרים בסעיף 5: נכסים שהועברו
בספרי האחווה על שם הקרן-הקיימת. לפי הורשיות שיטתן בקרן-הקיימת מגיע
כל הסכום ל-26,500,000 לירות, סכום המתחלק לשניים: מזומנים והעברות.
ההעברות הן על סכום של 14 מיליון. סכום המזומנים צריך להיות, אפוא,
12 מיליון, ואילו כאן כתוב רק 10 מיליון. היכן הוא העודף?

ביקשתי שישלחו לנו את הדו"ח של ההסכם
עם מר וטנר ומנהל משרד האוצר. הקרן-הקיימת פעלה במסדר - ואני גם מעוניין
שהיה במסדר - ואם באת אלי בטענות שהקרן-הקיימת אינה משלמת, הרי התביעות
אינן יכולות להיות מבוססות.

ואני רוצה לדאוג גם את מנהל רשות הפיתוח וגם
את ספקר המדינה: מדוע יהיו שני בעלי-בתים בתחייבות החדשה? מדוע צריך
בעל-בית אחד להיות רשות הפיתוח והשני - הקרן-הקיימת, באותו הפרדס? אני
חושב שצריך להיות רק בעל-בית אחד: הקרן-הקיימת. כבר היום מספר הישובים
שעליהם ישנה בעלות כפולה הם 40.

בארץ הזאת מטעלה 90% של הקרקע הם קרקע
ציבורית ולאומית. האם הפוליטיקה של המדינה צריכה להיות בכיוון של
חלוקת האדמות לקטייט? מדוע לעשות עכשיו פעולה כזאת ובעוד מספר שנים
יבוא להלאים טוב את הקרקע? האין יכולה להיות ביקורת גם על ענין זה?

כבר לפני כמה טענות האם אתם מעבירים קרקע
ליישוב חדש, העבירו את הקרקע על שם הקרן-הקיימת והיא תהיה אחראית בעד
דמי החכירה או שתגבה את דמי-החכירה, ותשור אותם לרשות הפיתוח.

ודבר נוסף: סעיף 6. האם מוכרים או אין מוכרים
קרקעות? ואם מוכרים קרקעות - בייחוד באדה החלאות - האם נעשה הדבר
בתוקף החלטה של הכנסת ובתוקף ייעודנו בארץ-ישראל?

ט. דייגן:

הייתי מבקש שתוכן חוברת אשר תסביר מהו
מספר הדוכים במסעים ובקרקע, בבתי ובנכסים
אחרים. עלינו לדעת בדיוק מהו רכוש המדינה.

אשר לפירסום: אני מניח שההכנסות הרשומות
בטבלאות הללו הן רק חלק מההכנסות. האם אני צודק בהנחתי זו? אם אייבים
עוד - כמה? מהם הפרדסים הנמצאים ברשותנו ושרם מוכרו אותם? היכן הם,
מהו מספר הדוכים וכו'? הוא הדין בנוגע למסעים אחרים: מסעי-האדמה, מסעים
שהוכרו לאחרים, מסעים מעובדים על-ידי ערבים ויש עליהם תביעות שלא
נתבררו כל-צרכן, וכו'.

אשר להאכרת: - האם ישנו חוזה-חכירה, או אין?
חוזה-חכירה עם מתדיינים על אדמות-הקרן-הקיימת נעשה פעם אחת בלבד. האם
אזנה נוסח החוזה מאז והוכנסו בו שינויים אקטואליים? אם כן - מי חיבר את
נוסח החוזים החדשים, ובאיזו סמכות? מה הם תנאי החכירה בין המיישב החדש:
רשות-הפיתוח, ובין המתדיינים-האדמיט?

אינני יודע את תנאי מכירת הפרדסים לפחסיים.
קיים הסדר לפיו אפשר למכור את העץ בלי הקרקע, והקונה בהנהגה שהפירות - אבל
הקרקע איננה שלו. אני מניח שזהו העקרון המקודש של הלאמת הקרקע. האם
קיים הסדר כזה גם לגבי קונים יהודים פרטיים? ואם כן - הייתי מבקש הסבר
מהו האספקט של אותם קונים לכך? כיצד מסכים הקונה לקנות דוכס כזה שלא
יוכל למכור אותו אחד-כך?

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
8.2.55

ג. דיין:

אשר לשטח של הנפקדים: - אנו נוסעים ערעורים
מאנשי הבקאים בדבר, והטוענים שיטנם שטחים
שנסדרו לנפקדים ערביים או לאנשי הפק בנוגע לנפקדותם. מה הם שטחים
אלה של אדמה-מריבה? היכן הם נמצאים, ומה גדלם?

ד. בז'רנו:

נראה לי שגם מבקר המדינה אינו שבע-רצון מאופן
הנהלת החשבונות ומהתמנה מאפסר להשיג היום
מהנהלת המפרים. קשה בכלל לדון על המפרים כפי שהם טובאים כאן. כשרוצים
לקבל תמונה מהכנסה כלשהי של רכוש מסויים, יש לדעת קודם-כל כמה שווה רכוש
זה, מהי האסטרטגיה שלו ומה הן ההשקעות בו. דברים אלה אינם סופיעים כאן
כלל. החשבון נוסר לנו כאן הוא חשבון קופתי: מה נכנס ומה יצא.

לפני שנתיים דובר הרבה על מכירת נדחים
ללא הקרקע. הייתי מעוניין לשמוע כיצד מתפתח העניין. האם פכרנו או לא? מהי
המדיניות בעניין זה היום?

אינני מתמצא ביותר בדרך הפורמלית של חכירת
אדמה באזורים תעשייתיים ועל-יד ערים אחדות, מתוך אדמות של האפוסטרופוס
שעברו לרשות הפיתוח. אני יודע שאלה המחזיקים בקרקע ובנו עליה בתא-חרוטה,
טרם זכו לחוזה על הקרקע. המצב כשטח זה הנו מעורפל ביותר. אנשי אינם
יודעים מה הן הזכויות והחובות לגבי האדמה. מצב כזה אינו יכול להימסך,
ולדעתי מחובתו של מבקר המדינה לדאוג לכך שלא יישאר מצב מעורפל כל-כך מבחינה
חוקית, וזה שנים רבות לאחר שהדברים נעשו.

ה. בדר:

אני מצטרף לדרישתו של חבר הכנסת דיין בנוגע
לרישום כלשהו של הרכוש דלא-בנידי של המדינה.
אני יודע שהדבר אינו קל - אבל דוקא כש-כך הוא דרוש לנו עוד יותר.

ישנו הבדל גדול בין החשבונות של אגף מקרקעי
המדינה לבין החשבונות של רשות הפיתוח. אגף מקרקעי המדינה חייב לכלול את
כל הכנסותיו והוצאותיו באופן יסיר בתקציב, והסכומים חייבים גם להיכלל
בדו"ח הזנתי של סגד האוצר בנוגע לביצוע התקציב. אשר לרשות הפיתוח - אפשר
להכניס באופן פורמלי לתקציב מה שרשות הפיתוח מעבירה למעשה לאוצר. אולם
אין רשות הפיתוח חלק מן האוצר, אלא אישיות משפטית נפרדת. ובדו"ח אפשר
לרשום בנוגע לרשות הפיתוח רק מה שהיא העבירה לקופת האוצר באופן סופי בצורת
תרוסה, הקצבה או הכנסה מועברת. לכן, אם כי אני מעריך את העובדה שתי
האדמיניסטרציות הללו רוכזו בידי מנגנון אחד ותחת טבלה אחת - יש צורך בהפרדה
סוחלטת, כל זמן שיש רשות הפיתוח כפי שהיא קיימת בהתאם לחוק, וכל זמן שלא
הוחלט להסלה.

בנוגע למפרים - גם אני אינני חושב שהם
נותנים תמונה הלאה. לכל ההוצאות האדמיניסטרטיביות, המסקיות וכו', אין כאן
ביטוח מספיק, לא במה בנוגע לפעולות אגף מקרקעי המדינה, ולא במה בנוגע
לעבודת רשות הפיתוח. מי-אפשר לנהל חשבונאות של מסך כזה בצורה קרטולית,
פשוטה: הכנסות, הוצאות ועודף. החשבונאות כאן חייבת להיות מסודרת, הקצות,
פחת, מסים וכו'. כל חריצותו של מבקר המדינה לא מעזור כל זמן שאין חישוב
מתאים.

ו. פורדר:

אני מצטרף לדרישה שהוסמעה כאן בנוגע להנהלת
הפנקסים. כן ברצוני להדגיש שבעניין הקרקע
המיועדת לתעשייה היו פיגורים גדולים ועל-ידי-כך נגרם אי-בטחון בכל השטח,
כפי שאמר כבר חבר הכנסת בז'רנו.
אנו מנהלים ויכוחים עם הר האוצר על היקף
התקציב. אני טוען שהתקציב עולה על יכולתנו הכלכלית. ואם ויבדתי על חשבון -
לא התכוונתי שבטחון מכונית אפריקאית אפוד לקנות, למשל, מכונית בריטית,
אלא התכוונתי לריאורגניזציה של האדמיניסטרציה. כיום פועלים גאלבו: האפוסטרופוס,
רשות הפיתוח, האפוסטרופוס לרכוש האויב, המחלקה לנכסי המדינה, מחלקה מיוחדת
לקרקעות במסד החקלאות, הקרן-הקיימת. ישנן סוכויות סוכויות מונות. דבר
זה לא רק שהוא טיור, אלא הוא גורם להפרעה ניכרת. נוצר סבך שהוא אינו
מחויב-המטיאות, ועלינו לשנות את המצב הזה וגם בחסוך על-ידי-כך.

י. פורדר:

הייתי מבקש לקבל סיכום של מספר הפקידים
הטפלים במאות אלף - בכל המחלקות שהזכרתי.
ואני מוכן להוכיח מאלו הן הוצאות מיותרות ובלתי-יעילות. בטקס קטן כל-כך
מבחינה יחסית, כמו הטקס שלנו, אין לדבר זה כל הצדקה, בטעם מספר
המפרנסים מצלנו אינו עולה על 600,000.

המנגנון של הקרן-הקיימת היה יעיל וטוב עד
לשנת 1948, טרוע מי-אפשר להתחסס בו גם עתה? הייתי מציע, אפוא, איחוד
כל המנגנון הזה הזכרתי קודם עם המנגנון של הקרן-הקיימת.

היו"ר י. גורני:

לדבריו האחרונים של חבר הכנסת פורדר, ברצוני
להפנות את תשומת-לבה של הוועדה לדוחות
3 ו-4 של מבקר המדינה: "הוועדה רואה בחיוב הקמת אגף בכסים במסדר האוצר,
המרכז בתוכו, מבחינה אדמיניסטרטיבית, יחידות אחדות שפעלו קודם לכן
במסדר (אגף קרקעי המדינה, האפוסטרופוס לבכסי נפקדים, המטובה על רכוש
האויב, האפוסטרופוס לבכסי גרמנים, רשות הפיתוח), ומפנה תשומת-לל המטפלה
להעכתו של מבקר המדינה כי תיקון זה טעון עוד השלמה. עקב התלסלות ענייני
המדינה הקרקעי במדינה - הוקמו ועדות אחדות בעלות תפקידים ומסכוליות טובות
בענייני קרקעות (הוועדה המחברת לענייני קרקעין, הוועדה העליונה להחכרת
קרקעות, ועדת הדיור המרכזית, הוועדה העליונה לקביעת מחירי קרקע למטרות
המדינה). עתה עם הקמת אגף הבכסים במסדר האוצר, רצוי - כהצעת המבקר -
לסוג ועדות אלו בוועדה אחת בעלת סמכות מרוכזת, שתמליע בעבודתה בוועדות-
מטה, לפי הצורך. הוועדה חוזרת ומדגישה כי רישום קרקעות המדינה מתקדם
בקצב אטי מדי, ויש להחייסו". דברים אלה באמרו על-ידי המבקר בדצמבר 1953.
ואני שואל, אפוא: האם האגף לבכסי המדינה, שהיה צריך לכלול הכל, פועל
כהלכה לפניעת פיצול וכפילות? אם לא - בשאלת השאלה: כיצד יכול היה מבקר
המדינה לומר בסוף 1953 שאגף כזה הוקם ופועל?

מר טטנר:

לשאלתו האחרונה של היו"ר ברצוני לענות שאכן,
רוכזו - כפי שנטסר בדו"ח - המעולות
הנוגעות לכל הבכסים שהם בבעלות המדינה בשני ענפים עיקריים, כפי שצויין
במכתב אליכם: אגף קרקעי המדינה, המחזיק בבכסים שמסלתיים במיטריין;
מטרות המטפלה, קרקע לתחנת הנסיונות, שטחים המספסיים את מסדר התחבורה וכו';
ורשות הפיתוח, המחזיקה ברכוש שהוא בבעלות המדינה, אבל הוא מטמס לצרכים
מחריים או כלכליים כלליים: השכרה לאחריים, שכירה - במידה שיותר למכור -
וכו'. בסוף 1953 נחתם חוזה בין האפוסטרופוס לבכסי נפקדים לבין רשות הפיתוח
לפיו נמכרו כל בכסי הנפקדים לרשות הפיתוח. על-ידי-כך חדל האפוסטרופוס לבכסי
נפקדים לטפל באדמיניסטרציה של הבכסים בהם טיפל עד כה. בסוף 1954 נחתם חוזה
דומה עם האפוסטרופוס לבכסי גרמנים, לפיו האפוסטרופוס לבכסי גרמנים מכר את
רכושו הוא לרשות הפיתוח. עוד לפני חתימת ההסכם הזה הועברו לאדמיניסטרציה
של רשות הפיתוח כל הבכסים שהיו טוקנים לאפוסטרופוס לבכסי גרמנים.

כיום, מבחינת הרזקת הרכוש והנהלתו, הרי
הבכסים שהמדינה פועלת כנאמן להם מרוכזים בשתי הוועדות הללו, שהן שלובות.

בבירון זה יבו יוצא-מן-הכלל אחד: המטובה
על רכוש האויב. ה"אויבים" הם יהודים; אצאת-המדינה והמטופיעים עתה הם או
יורשיהם - 10 שנים לאחר גמר הפלחמה. הרכוש איננו גדול, ומצאנו לנכון
לראות את המטפלה כנאמן של הרכוש הזה ולא למכור אותו, פרט לסקרים בודדים.
לשם מטרות הצנטרליזציה אולי אפשר היה להכניס גם רשות זו למסגרת רשות
הפיתוח - אבל יש לי ספקות רציניים בקשר לכך, במי-לב לעובדה שהדבר עלול
להיראות כאילו עשינו דבר שאין לעשותו. הדבר נוגע למטרות אחדות של בכסים,
ולמספר טובל של עובדים.

אשר לשאלה: האם בכל זאת האפוסטרופוס לבכסי
נפקדים וגרמנים מטפלים להתקיימם? הם מטפלים להתקיימם, אולם אין הם
עוסקים באדמיניסטרציה של רכוש. הם מחזירים עכשיו פקדונות לפליטים, כי חייב
מישהו לטפל בדבר מבחינה מטפסית. היקף פעולתו של האפוסטרופוס ירד מ-600
עובדים ל-70 עובדים. הוא הדין לגבי האפוסטרופוס לבכסי גרמנים. אם יבוא הסדר

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
8.2.55

מר טסנר:

בענין הפיצויים - ייתכן שסומד זה של האפוסטרופוס יחוסל סופית.

אשר לשאלה שנשאלה בקשר להכנסות: - בשנים 1950/51 טרם ניהלה רשות הפיתוח את הרכוש של האפוסטרופוס לנכסי נפקדים. אינני בטוח אם הוכנסו לטבלה שהוגשה לכם כל ההכנסות מסכירות כהכנסות ברכוש זה של האפוסטרופוס לנכסי נפקדים.

מר המאירי: לא הוכנסו.

מר טסנר:

אם כך - הרי הקפיצה איננה דראמטית כל-כך מפני שאפשר לראות שהטבלה, ומיעוט ההכנסות אינו דראמטי כל-כך אף הוא. הכנסותיו של האפוסטרופוס לנכסי נפקדים מכל הרכוש הזה לא נכללו כאן, עד התחצית השניה של 1953, כאשר הועבר הרכוש לרשות הפיתוח.

את התשובות לשאר השאלות אסווד בישיבה אחרת.

(הישיבה נבעלה בשעה 13.30)